

ROYAUME DE BELGIQUE
Ministère des Colonies

KONINKRIJK BELGIË
Ministerie van Koloniën

BULLETIN AGRICOLE

DU

CONGO BELGE

LANDBOUWKUNDIG TIJDSCHRIFT

VOOR

BELGISCH-CONGO

VOL. XLIII — N. 2

BULLETIN D'INFORMATION

DE L'

I N E A C

INFORMATIEBULLETIN

VAN

NILCO

JUIN
JUNI 1952

VOL I — N. 1-2

Bulletin Agricole du Congo belge

Landbouwkundig Tijdschrift voor Belgisch-Congo

SOMMAIRE	Vol. XLIII	N° 2	JUN 1952	INHOUD
				Pages/Blz.
Note de la Rédaction				269
Nota van de Redactie				271
Articles originaux - Oorspronkelijke Artikelen				
Etude de la qualité du Cacao			G. NEIRINCKX et A. JENNEN	273
Les problèmes internationaux à la base de la FAO			A. VAN HOUTTE	383
De Internationale Problemen aan de basis van de FAO			A. VAN HOUTTE	391
La « Tristeza » des Agrumes			R. L. STEYAERT	399
La « Cannelure » ou « Stem Pitting » du Pam- plemoussier au Congo belge			R. L. STEYAERT et R. VAN LAERE	447
Historique de la méthode Testatex (<i>suite et fin</i>) Etude préliminaire de la faune entomologique et de la protection des bois exploités au Mayumbe			D ^r P. J. S. CRAMER †	455
Conférence Forestière Interafricaine d'Abidjan			P. HENRARD	463
Essai d'ethnographie des bovins indigènes du Congo belge			P. STANER	481
Epithéliome vulvaire chez une vache			—	497
Note sur le traitement de l'agalaxie de la truie au moyen de l'extrait antéhypophysaire associé à la thyroxidine			D ^r MOLS	533
Vidange d'un étang de la Cotonco à Sentery - Territoire de Tshofa (Lomami)			A. JUSSIAANT et R. GASPARD	537
Documentation officielle - Officiële Documentatie			C. HALAIN	539
Notes et Actualités - Nota's en Actualiteiten				545
Bibliographie - Boekbespreking				551
Annonces - Advertenties				581
pages/blz. I - XXVIII après la page/na blz. 616				

Bulletin d'Information de l'INEAC

Informatiebulletin van het NILCO

SOMMAIRE	Vol. I	N°s 1-2	JUN 1952	INHOUD
				Pages/Blz.
Editorial				1
Editoriaal				3
Le rôle de l'INEAC dans le développement de l'Agriculture congolaise			F. JURION	5
L'utilisation des engrais au Congo belge			M. V. HOMÈS	21
La sélection des plantes vivrières à Yangambi. Le Riz et le Manioc			DIV. DES PLANTES VIVR. DE L'INEAC	37
Vingt ans de sélection du bétail indigène du type local à Nioka			D ^r J. GILLAIN et D ^r M. MARICZ	55
Une grave maladie du caféier « Robusta » : la Tra- chéomycose. Avertissements et conseils aux plan- teurs			J. V. FRASELLE et G. GEORTAY	87
Le bouturage du Cacaoyer			G. VALLAËYS	103
Comptes rendus de recherches - Verslag van on- derzoekingen				123
Petites informations - Korte mededelingen				135

ROYAUME DE BELGIQUE
Ministère des Colonies

KONINKRIJK BELGIË
Ministerie van Koloniën

Direction de l'Agriculture, des Forêts,
de l'Élevage et de la Colonisation

Directie van Landbouw, Bossen,
Veeteelt en Kolonisatie

Bulletin Agricole du Congo Belge

Landbouwkundig Tijdschrift

voor Belgisch-Congo

VOL. XLIII

N° 2

JUNI 1952

4 FASCICULES PAR AN
NUMMERS PER JAAR

19753

Etang d'alevinage pour Tilapia
à Sentery (Cotonco).

RÉDACTION ET ADMINISTRATION
Place Royale, 7 - Bruxelles

REDACTIE EN ADMINISTRATIE
Koningsplein, 7 - Brussel

De Internationale Problemen aan de basis van de FAO

(FOOD AND AGRICULTURE ORGANISATION)

DOOR

A. VAN HOUTTE,

Voorzitter van het Belgisch Nationaal Comité van de FAO.

De Heer A. VAN HOUTTE, Voorzitter van het Belgisch Nationaal Comité van de Voedings- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties, heeft tijdens de maanden Augustus en September, op verzoek van de Minister van Koloniën, een studiereis in Belgisch-Congo ondernomen. Op verschillende plaatsen, nl. te Leopoldstad, Elisabethstad, Costermansstad, Usumbura en Yangambi, heeft hij, in tegenwoordigheid van de locale autoriteiten, een uiteenzetting gegeven over de problemen waarmede de FAO te handelen heeft.

Hierna volgt een beknopte inhoud van deze lezing. De inlichtingen die er in voorkomen werden aangevuld met de thans beschikbare gegevens.

De Voedings- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties, — de FAO naar de beginletters van de Engelse benaming — is een van de gespecialiseerde organisaties van de Verenigde Naties, waaronder ook moeten gerangschikt worden : de UNESCO (Organisatie van de Verenigde Naties voor de Opvoeding, de Wetenschap en de Cultuur), de OIT (de Internationale Arbeidsorganisatie), de OMS (de wereldgezondheidsorganisatie), de Internationale Bank en het Internationaal Monetair Fonds. De FAO is de grootste dezer organisaties gezien van het oogpunt van het aantal aangesloten Staten-leden, dat momenteel 69 bedraagt, d. w. z. dat, op het Sowjetblok na, praktisch al de landen van de wereld er deel van uitmaken.

De FAO werd in 1945, te Quebec, opgericht. Haar doelstellingen behoren hoofdzakelijk tot het technisch, het sociaal en het economisch

domein, en zij houdt zich afzijdig van alle politieke bedrijvigheid. Haar doel bestaat er in het voedingspeil van de wereldbevolking, waarvan de helft ondervoed is, te verhogen. De verwezenlijking van dit doel vereist een aanzienlijke verhoging van de landbouwproductie die, eens tot stand gebracht, noodzakelijkerwijze het levenspeil van de landelijke bevolking moet verbeteren. Deze laatste vertegenwoordigt 70 % van de wereldbevolking en mag in het algemeen als de minst begoede klas beschouwd worden. De verhoging van de koopkracht dezer bevolkingsmassa moet zonder twijfel een blijvende en groeiende economische expansie in de hand werken, wat uiteindelijk het fundamenteel doel van de Verenigde Naties is.

Al schijnt het probleem aldus in al zijn logica gesteld, het is daarom nog niet opgelost en biedt de scepticus een ruime gelegenheid tot discussie en kritiek.

Het probleem van de honger, de ondervoeding en de hongersnood is inderdaad zo oud als de wereld zelf en niettegenstaande vele pogingen en bliken van goede wil, werd het nooit opgelost. Nochtans is de voeding voor de mens blijkbaar de meest fundamentele materiële behoefte: ze is veel belangrijker dan de kleding, de huisvesting of de hygiëne. Wie deze stellingsname aanvaardt, moet ook automatisch aanvaarden dat de landbouwbedrijvigheid al de andere bedrijfstakken beheerst.

Al is het probleem niet nieuw, toch zijn twee nieuwe feiten het uitgangspunt van de FAO. Er is het feit dat voor het eerst in de wereldgeschiedenis 69 regeringen zich bij internationale overeenkomst verbonden hebben om honger en ondervoeding te bestrijden door het opdrijven van de productie en dat is al heel wat. Er is verder het feit dat voor het eerst de voedings- en landbouwproblemen aan elkander gekoppeld werden. Hoe onwaarschijnlijk het ook moge lijken, werden vóór de laatste oorlog deze als tegenover elkaar staande beschouwd. De FAO verwezenlijkte wat men noemt: het huwelijk van de voeding en de landbouw.

Wat voorgaat toont reeds de problemen aan die aan de basis van de FAO liggen. Op vijf er van wil ik de nadruk leggen en er een vluchtig overzicht van geven:

1. De bevolking;
2. De voedselbehoefte van deze bevolking;

3. De beschikbare voedingshulpbronnen ;
4. De mogelijkheden in zake landbouwproductie ;
5. De internationale handel.

De bevolking.

Volgens de ramingen bedraagt de wereldbevolking 2.400.000.000 eenheden met een jaarlijkse aangroei van 1 %. Sommigen maken zich angstig omtrent deze snelle aangroei en steunen de theorieën van MALTHUS. Alhoewel de geschiedenis en de feiten deze theorieën tegengesproken hebben, tellen zij nog steeds veel aanhangers, voornamelijk in de Angelsaksische middens. Men stelt er het probleem van de bestaansmiddelen, in verhouding tot de bevolking.

De behoeften.

Om de kwestie der bestaansmiddelen te kunnen bestuderen, moet men eerst de voedselbehoeften van de bevolking kennen. Het is niet zo lang geleden dat een objectief onderzoek naar deze behoeften werd ingesteld. De voedingswetenschap is in feite een nieuwe wetenschap die zich thans pas aan het ontwikkelen is. Ze is echter reeds in staat te bepalen wat onder « voldoende voeding » dient verstaan te worden. Op dit gebied spelen de « voedingsenquêtes » van de FAO een belangrijke rol. Overal worden thans dergelijke enquêtes ondernomen in Belgisch-Congo en het zou ongetwijfeld wenselijk zijn dat een dergelijke enquête ook in België zou ingericht worden.

De beschikbare hulpbronnen.

Om de hoeveelheden beschikbare voedingswaren te kennen, heeft de FAO reeds in 1945-1946 — het was haar eerste taak — voor 70 landen een « voedingsbalans » opgemaakt. Dit was toen een nieuwigheid, die er echter aanzienlijk toe bijgedragen heeft om klaarheid te brengen in de debatten over de voedingsproblemen.

Zij hebben toegelaten een vergelijking te maken tussen de objectieve voedselbehoeften van de mens en de hoeveelheden werkelijk door de wereldbevolking verbruikt. De besluiten die men eruit heeft kunnen afleiden kunnen in 't kort als volgt samengevat worden: een derde van de wereldbevolking beschikt over overvloedige voedingsmiddelen ; een zesde over middelmatige hulpbronnen, maar, voor de helft, zijn de « hulpbronnen onvoldoende om de gezondheid van de bevolking op een normaal peil te houden », aldus het verslag. Dit is in zijn rauwe werkelijkheid en zonder de zaken te willen dramatiseren, de draagwijdte van het probleem der ondervoeding en der slechte voeding.

De mogelijkheden van de landbouw.

Kan de aarde voldoende grondstoffen voortbrengen om aan de huidige bevolking een « normale » voeding te verzekeren en tegelijkertijd in de behoefte van een aangroeiende bevolking te voorzien? Dat is de grond van het probleem.

Overzien we de feiten. De aardoppervlakte beslaat 530 miljoen km². Hiervan zijn de drie vierden water, een vierde land, hetzij 13 milliard ha. Van dit vierde zijn maar een vijfde landbouwgrond en vier vijfden woestijn, steden, banen, enz. Het is dus niet veel: 1 ha grond van zeer verschillende hoedanigheid per inwoner.

Is dit voldoende? De aanhangers van MALTHUS beweren natuurlijk: neen. De anderen zeggen: ja. Ingevolge zekere ramingen die gemaakt werden, besluiten de enen dat de aarde, op rationele wijze uitgebaat, 3,5 milliard inwoners zou kunnen voeden, anderen komen zelfs tot 13 milliard. Dit geeft een gevoel van opluchting maar wijst niettemin op de krachtspanning die er in zake rationalisatie en vruchtbaarmaking, dient gedaan te worden.

Waar wij geen uitgestrekte oppervlakten nieuwe gronden meer kunnen in gebruik nemen, zoals dit tijdens de vorige eeuw het geval was, dient gewezen op de aanzienlijke vooruitgang van de landbouwkundige wetenschap. Zien wij niet dat, bijvoorbeeld in België, de landbouw- en veeteeltopbrengst in de loop van de laatste 50 jaren bijna verdubbelde? Wat de landbouwvulgarisatie bij ons gekund heeft, moet zij ook op een ander kunnen. Wij zien bv. reeds de aanzienlijke productie-vermeerdering in Belgisch-Congo, maar het blijft een ontzaglijke taak.

Bovendien zijn er nog de niet geëxploreerde hulpbronnen van de zeeën. De FAO doet al het mogelijke om deze te kennen met behulp van haar Raden van de Zee, die zij voor ieder der wereldzeeën heeft opgericht.

Daarbuiten kunnen indrukwekkende hoeveelheden voedsel « gewonnen » worden door het verlies aan productiebronnen en producten te bestrijden. En hier leg ik de nadruk op het ontzaglijk probleem van de bodembescherming en -bewaring. Wij moeten erkennen dat daar waar de beschaving voorbijgegaan is, ze overal woestijnen heeft nagelaten: zie het Nabije Oosten, het Middelandse Zee bekken, Noord-Afrika. Wat een les voor ons en wat een verantwoordelijkheid!

Het verlies aan producten door veeziekten, door parasieten en schadelijke dieren is eveneens zeer belangrijk. Ieder jaar vernietigt

het ongedierte alleen een hoeveelheid producten die gelijk staat met deze die door de internationale handel van de voedingswaren op de markt gebracht wordt. En miljoenen huisdieren vergaan ieder jaar ingevolge runderpest en andere plagen.

De internationale handel.

Zelfs indien wij ertoe komen genoeg te produceren en ook te bewaren wat wij voortbrengen, blijft er nog het probleem van de distributie. Wij kennen de moeilijkheden die in elk land een behoorlijke verdeling van de producten met zich brengt. De moeilijkheden zijn nog veel groter wanneer wij ons op het internationaal plan stellen waar het probleem van de hulpbronnen, het inkomen en de betalingsmiddelen een beslissende rol spelen.

Van alle gestelde problemen is de internationale distributie in feite het moeilijkst oplosbare, en nochtans zou de oplossing er van zowel plaatselijke overproductie als hongersnood vermijden; en tevens er toe bijdragen het ganse bedrijfsleven te stabiliseren.

Tot heden werd echter geen enkele voldoende oplossing gevonden, niettegenstaande de menigvuldige pogingen die gedaan werden.

Om het probleem zoals het zich thans stelt echter te begrijpen moeten twee feiten vooropgesteld worden.

Vooreerst dat het volume van de landbouwproducten die op de internationale markt komen beperkt is. Volgens de cijfers van 1950-1951, komt op de wereldmarkt alleen 15 % van de totale tarweproductie, 5 % van de andere graangewassen, 6 % van het vlees, 12 % van de boter, 18 % van de kaas, 20 % van de vetstoffen, 33 % van de suiker. Wanneer wij daar tegenover stellen dat de economische crisissen uitgelokt worden door overschotten welke zelden meer dan 3 tot 6 % van de totale productie vertegenwoordigen, onderstrepen we tevens dat de internationale handel een van de meest gevoelige nevralgische punten van de economische toestand uitmaakt.

Het tweede feit is de grondige wijziging die het uitzicht van de internationale handel sedert de oorlog heeft ondergaan, wat de oplossing van het probleem aanzienlijk bemoeilijkt. Vele landen zagen, tijdens de oorlog, hun productie verminderen, terwijl elders de productie en het verbruik verhoogden; na de oorlog waren er de financiële en andere moeilijkheden. Dit alles had als gevolg dat de Verenigde Staten thans zowel in de invoer als in de uitvoer een overweldigend aandeel hebben. De Verenigde Staten van Amerika en Canada

vertegenwoordigen thans 64 % van de wereldhandel in tarwe tegenover 33 % vóór de oorlog, en 62 % van de handel in andere granen, tegenover 8 % voordien. Deze toestand is gevaarlijk voor iedereen en toont aan dat het probleem van de distributie momenteel heel wat ernstiger is dan vóór de oorlog.

Pogingen om, op het internationaal plan, een oplossing te vinden werden voornamelijk door de FAO voorgesteld. Op het ogenblik dat nog steeds grote voedselschaarste heerste, in 1946-1947, voorzag de FAO reeds de mogelijkheid van plaatselijke overproductie en stelde de oprichting voor van een « World Food Board », gesteund op een internationale pool van voedselvoorraden. In zoverre het hier ging om een rechtstreekse tussenkomst van een internationale autoriteit — tussenkomst die desgevallend drukking op de markt zou kunnen uitoefenen — werd de oplossing door de regeringen te verregaande geoordeeld en verworpen. Deze laatste hebben nochtans het probleem beschouwd en een oplossing gezien in het oprichten van de « Wereldraad voor de Voeding ». Dit is de Raad van de FAO, samengesteld uit achttien landen, waarvan België, voor een term van drie jaar. Zijn bevoegheid is nochtans enkel adviserend en niet uitvoerend. De mogelijkheden die hij biedt zijn dan ook zeer beperkt. Eén jaar later, locale overproductie van zekere voedingswaren vaststellende, deed de FAO een nieuw voorstel strekkende tot de oprichting van een « International Commodity Clearing House », dat over een internationaal kapitaal zou beschikken met het oog op de aankoop van de productieoverschotten, door de regeringen opgegeven, en de verkoop er van aan de landen die tekorten of behoeften zouden kenbaar maken. Maar deze oplossing werd door de regeringen insgelijks voor gelijkaardige redenen als vroeger van de hand gewezen. In de plaats ervan werd een « Commissie voor de Producten » — nieuw adviserend organisme van de FAO — opgericht, dat de verklaringen van overschotten en behoeften mag ontvangen, de partijen tegenover elkaar stellen, maar buiten het maken van aanbevelingen geen andere autoriteit bezit.

Andere pogingen werden, met of zonder de hulp van de FAO, op het internationaal plan gedaan. Zo zijn er bij voorbeeld de overeenkomsten aangaande producten, waarvan de tarweovereenkomst een concrete verwezenlijking is, en verder enkele beperkte overeenkomsten gesloten tussen landengroepen. Een ander voorbeeld is het voorstel tot oprichting van een Internationale Handelsorganisatie, waarvan het charter te Havana uitgewerkt, tot heden nog door geen enkele regering geratificeerd werd.

Er mag dus gezegd worden dat de kwestie van de internationale

verdeling onopgelost blijft en dat het hier een moeilijke en zeer ingewikkelde aangelegenheid geldt.

Thans worden op een ruime en zelfs milddadige wijze producten of gelden ter beschikking van landen in moeilijkheden gesteld. Maar ook dit kan niet als een voldoening gevende, noch als een blijvende oplossing beschouwd worden.

Het inkomen van de arme landen moet verhoogd worden.

Om deze redenen was men in de loop van de laatste jaren van mening dat de oplossing in een andere richting diende gezocht, en nl. in de verhoging van het inkomen der arme landen — die men sedertdien achterlijke gebieden noemt — om zodoende een hoger levenspeil en aanzienlijker betalingsmiddelen tot stand te brengen. Dit kan alleen op de lange duur de blijvende oplossing zijn. Dit is de oorsprong en de basis van de programma's voor technische hulpverlening, door President TRUMAN in zijn bekend « punt 4 » aanbevolen. Deze programma's hebben verschillende vormen aangenomen: o. m. het Marshallplan, de inter-Amerikaanse samenwerking, het Britse Colombo-plan, het Programma voor Technische Hulpverlening van de Verenigde Naties.

In internationale programma's voor technische hulpverlening moet de FAO ontegensprekelijk een grote rol spelen vermits de landen waarvoor ze bestemd zijn hoofdzakelijk landbouwlanden zijn met een geringe en onvoldoende technische ontwikkeling. Dit werd door de Verenigde Naties erkend en de FAO bekwam een belangrijk aandeel in het totaal der beschikbare gelden, nl. 29 %. Dit heeft haar toegelaten tot op heden contracten af te sluiten met 48 landen die om technische hulp verzochten. In uitvoering ervan heeft de FAO zowat 370 landbouwexperten ter beschikking van deze landen gesteld.

Voor het welzijn van de wereld moeten wij hopen dat dit programma moge slagen.

Welke zijn de actiemogelijkheden van de FAO ?

Wat kan een internationale organisatie zoals de FAO praktisch doen om een bijdrage te leveren tot de oplossing van de problemen die wij hier komen aan te halen ?

Zeggen wij vooreerst dat haar actiemiddelen, zowel op juridisch als op financieel gebied, beperkt zijn. De FAO bezit geen uitvoerende macht en beschikt enkel over een budget van 5 miljoen dollar, d. w. z.

niet veel meer dan 1/3 van de begroting van het Ministerie van Landbouw in België voor 1952.

Aan de hand van een objectieve documentatie, zoals statistische jaarboeken, technische inlichtingen en studiën over producten, kan zij de werkelijke toestand beschrijven, doen kennen en de aandacht van de regeringen op de problemen vestigen. Zij kan de hulp van haar techniekers aan de regeringen bieden, deze laatsten aanzetten bepaalde acties te ondernemen. Verder kan zij de regeringen in conferenties bijeenroepen en alles in het werk stellen om de getroffen beslissingen of de gedane aanbevelingen ten uitvoer te doen brengen. Zij kan aan de regeringen vragen wat zij deden tot verwezenlijking van de doelstellingen die zij onderschreven hebben. Kortom, door middel van studiemateriaal, aanbevelingen, maar voornamelijk door internationale conventies kan de FAO stapsgewijze bijdragen om de taak die zij op zich genomen heeft tot een goed einde te brengen. Het is echter een taak van lange duur.

Alleen zou de Organisatie ze niet kunnen uitvoeren. Ook de regeringen alleen zouden het niet kunnen. Om te slagen is de steun, de impuls en de drukking van de openbare opinie onmisbaar.

Om te besluiten.

De FAO is de uitdrukking van een verheven humanitair ideaal. Zij vertegenwoordigt een nieuwe gedurfde opvatting die alleen met behulp van de welingelichte professionele groeperingen en met de steun van de publieke opinie zal kunnen verwezenlijkt worden.

In feite heeft zij in de sociale opvatting van de Staat, zoals onze tijd die begrijpt, het probleem van de voldoening van de eerste materiële behoefte van de mens : « zich voeden », gesteld. De eerste van de vrijheden door President ROOSEVELT vooropgesteld : « Freedom from want » « de wereld van de nood bevrijden » moet verwezenlijkt worden, wil men de ware vrede vestigen.

De kenspreuk van de FAO : « Fiat Panis » « Er weze brood voor iedereen », is dan ook een uitdrukking er van. Ze klinkt als een gebed.